Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Национална програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период и контрол на черна златка (capnodis tenebrionis)

Растителна Защита

Дата 07.11.2026 | **Брой** 11/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Език** BG
www.plant-protection.com/article/2486?lang=bg

Изготвянето на „Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период и контрол на черна златка (Capnodis tenebrionis)“ (Програмата) има за цел да ограничи загубите и разпространението на болестите и неприятелите в страната. В Програмата основно са разгледани вредителите, които се повлияват от приложените извън вегетационния период на растенията агротехнически и химични мерки за контрол. С изпълнението им се намалява зимуващият запас от неприятелите и причинителите на болести по овощните култури, което осигурява нормално развитие на растенията в началото на вегетация и намалява броя на вегетационните пръскания. През последните години се наблюдава разширяване на площите с малини и ягоди в страната и ежегодно нарастване на производството. Тези култури също се отглеждан на постянно място в продължение на години, поради което през 2015 г. след допълване на Програмата, в нея са включени и вредителите по малини и ягоди, които могат да се контролират с мероприятия извън активната вегетация на културите. През изминалите няколко години тенденцията в развитието на неприятеля черна златка (Capnodis tenebrionis) е постепенно разширяване ареала на разпространение и увеличаване броя на нападнатите и унищожени растения, съответно при костилкови и семкови овощни насаждения, маслодайна роза и декоративни видове от сем. Розоцветни (Rosaceae). През 2026 г. „Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период“ е допълнена с мерки за ограничаване разпространението на неприятеля на черна златка (Capnodis tenebrionis), като наименованието е променено на „Национална програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период и контрол на черна златка (Capnodis tenebrionis)“.

Изискването в европейската политика за „устойчива употреба на пестициди” гарантира, както производството на качествена земеделска продукция без остатъчни количества от пестициди, така и ви-

соко равнище на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда от негативно пестицидно въздействие. С есенно-зимните пръскания на трайните насаждения се унищожават зимуващи форми на неприятели, а също така се предотвратява развитието на множество причинители на болести. Освен химични средства, за контрол на вредителите по трайните насаждения през този период се използват агротехнически и билогични методи.

Действащата Национална програма е предназначена за специалисти – агрономи и земеделски производители и е насочена към болести и неприятели, чието развитие може да бъде ограничено чрез прилагане на есенно-зимни защитни мерки. Програматае разработена на основание чл. 2 от Закона за защита на растенията и Заповед № РД 09-656/27.09.2013 г. на министъра на земеделието и храните от работна група в състава на която влизат служители на Министерство на земеделието и храните, Българска агенция по безопасност на храните, ОДБХ – Кюстендил, ОДБХ – Пазарджик и ОДБХ – Пловдив и с активното съдействие на Аграрен Университет – Пловдив и допълнена през 2015 г., с помощта на Института по земеделие - Кюстендил. През 2019 г., със съдействието на Институт по розата и етеричномаслените култури - гр. Казанлък, е разширен обхвата на Програмата, като в същата е добавена маслодайната роза. С цел предлагане на решения за справяне с проблема с намножаването на неприятеля черна златка (Capnodis tenebrionis) със Заповед № РД 11- 528/24.02.2025 г. на изпълнителния директор на БАБХ е утвърдено „Ръководство за прилагане на мерки за контрол на черна златка (Capnodis tenebrionis) при дървесни овощни и декоративни видове от сем. Розоцветни (Rosaceae) на територията на Република 5 България“.

При разработването на Програмата са използвани научни становища, данни,таблици, презентации, снимки, Добра растителнозащитна практика при овощникултури, малини, ягоди и етерично-маслени култури, материали от EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization) и други.

Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период и контрол на черна златка (Capnodis tenebrionis) може да видите на сайта на БАБХ или **ТУК**